

Azərbaycan İnsan Haqları Müvəkkilliyi (Ombudsman) Beynəlxalq Ombudsmanlar İnstitutları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Müvəkkil 2003-cü ildən üzv olduğu Avropa Ombudsmanlar İnstitutu ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri qurmuş, mütəmadi olaraq, bu qurumun tədbirlərində iştirak etmiş və insan hüquqlarının bir çox sahələrində qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi aparılmışdır. Müvəkkil tərəfindən respublikamızda keçirilən beynəlxalq tədbirlərdə Avropa Ombudsmanlar İnstitutunun bir çox üzvü dəvət olunaraq iştirak etmişdir.

Müvəkkilin fəaliyyətini əks etdirən məruzələri və press-relizləri, mütəmadi olaraq, Avropa Ombudsmanlar İnstitutunun ünvanına göndərilmiş və bu sənədlərin bir çoxu qurumun rəsmi saytında yerləşdirilmişdir.

30 mart - 3 aprel 2005-ci il tarixdə Kopenhagen şəhərində Danimarka Ombudsman İnstitutunun təşəbbüsü ilə silsilə tədbirlər keçirilmişdir. Tədbirlər çərçivəsində "Demokratik institutların təsis olunması və onlara yardım" mövzusunda seminar, Avropa Ombudsmanlarının IX Dəyirmi Masası və Simpozium keçirilmişdir.

Tədbirin açılış mərasimində Avropa Şurasının İnsan Hüquqları üzrə Komissarı Alvaro Hil-Robles, Avropa Ombudsmanı Nikiforos Diamanduros iştirak etmişlər. Danimarka kralı Frederik və Danimarka Parlamentinin spikeri Kristian Meydane də tədbirə qatılmış, Ombudsmanları salamlamış, onlara uğurlar arzulamışlar.

Silsilə tədbirlərdə 40-dək Avropa ölkəsinin, o cümlədən İsveç, Norveç, Belçika, Finlandiya, Fransa, İspaniya, Polşa, Avstriya, Macarıstan, Almaniya, Yunanıstan, Baltıqyanı ölkələrindən Estoniya, Litva, Latviyanın, MDB məkanından isə Azərbaycan, Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Moldova və Gür-

tunun (AOİ) üzvü olan Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili E.Süleymanova 23-24 sentyabr 2001-ci il tarixlərində Serbiyanın Novi Sad şəhərində bu qurumun ümumi yığıncağında iştirak etmişdir.

Yığıncaqda Florensiyada 4 oktyabr 2009-cu il tarixdə keçirilmiş ümumi yığıncağın Protokolu təsdiq edilmiş, təşkilatın Nizamnaməsinin 7-ci və 20-ci paragraflarına müvafiq düzəlişlərin edilməsi ilə bağlı təkliflərə baxılmış, qurumun Prezidentinin, Baş katibinin hesabatları dinlənilmiş, Prezident, 2 vitse-prezident, Şuranın digər üzvləri, həmçinin, iki auditor seçilmiş və digər məsələlər müzakirə edilmişdir.

Yığıncaqda Azərbaycan Ombudsmanı da çıxış etmişdir. E.Süleymanova çıxışında iştirakçılara ölkəmizdə qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) haqqında" Konstitusiya Qanunu əsasında Ombudsman Təsisatının yaradılması, Müvəkkilin Mandatı, fəaliyyəti, regional mərkəzləri haqqında geniş məlumat vermişdir. O, "Ombudsman haqqında" Konstitusiya Qanununa Müvəkkilin milli preventiv mexanizm kmi fəaliyyətinin tənzimlənməsi, eyni zamanda, "İnformasiya əldə etmək haqqında"

dır. Ombudsmanın ixtisaslaşmış müşavirlərinin fəaliyyətinin, paralel hesabatların, Universal Dövri İcmal (ÜDİ) üzrə rəsmi hesabatın hazırlanmasının, uşaq hüquqları üzrə ixtisaslaşmış məruzənin tərtib edilməsinin, ictimai dinləmələrin təşkilinin, orta məktəblərdə uşaq hüquqları üzrə pilləli tədris layihəsinin həyata keçirilməsinin, həmçinin, amnistiya və əfv ilə bağlı müraciətlərin, alternativ cəza metodlarının tətbiqi üzrə təkliflərin və s. bu qəbildən olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

E.Süleymanova çıxışında milli və beynəlxalq səviyyələrdə bir sıra çətinliklərin olduğunu da vurğulamışdır. ÜDİ layihələrini müzakirə edib, hu təsisatların fəaliyyətinin əsas prinsiplərini qəbul etmişlər.

6-13 fevral 2010-cu il tarixdə adı çəkilən layihə çərçivəsində Aparatın iki əməkdaşı Tailandın paytaxtı Banqkok şəhərində təşkil edilmiş trening-seminarda iştirak etmişlər. Onlar fikir və təcrübə mübadiləsi apararaq, Asiya Ombudsmanlar Assosiasiyasının üzvü olan Müvəkkilin İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi və həmin edilməsi sahəsində çoxşaxəli fəaliyyəti, milli insan hüquqları təsisatları ilə səmərəli əməkdaşlığı barədə iştirakçılara ətraflı məlumat vermişlər.

Tədbir zamanı işçi qruplarında

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Beynəlxalq Ombudsmanlar İnstitutları

cüstanın Ombudsmanları, həmçinin, Danimarka dövlətinin maliyyə-sindən ibarət olan və Avropa Şurası tərəfindən legitimləşdirilmiş Avropa Ombudsmanlar İnstitutunun öz sıralarına beynəlxalq hüququn heç bir subyekt tərəfindən tanınmayan "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın qondarma bir qurumunu üzv kimi qəbul etməsi beynəlxalq hüququn ümumtanınmış norma və prinsiplərinə saymazlıq münasibət kimi qiymətləndirmişdir.

Qeyd olunmalıdır ki, AOİ-nin Rotterdamda keçirilmiş növbəti iclasında adıçəkilən məsələnin müzakirəsinin nəticəsi olaraq, "DQR", həmçinin başqa tanınmış qurumların Ombudsmanlarının AOİ-yə institusional üzv kimi seçilməsinin mümkünlüyünün araşdırılması məqsədilə AOİ idarə heyətinin üzvlərindən ibarət Komissiya yaradılmışdır və araşdırılma aparılmışdır. AOİ idarə heyəti üzvlərinin təkidli ilə Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili də Komissiyaya daxil edilmişdir. Bu istiqamətdən görülən işlər nəticəsində, "DQR separatçı rejimin Ombudsmanı" AOİ-nin institusional üzvlüyündən çıxarılmışdır.

Avropa Ombudsmanlar İnstitu-

Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə nəzarətin həyata keçirilməsi üzrə əlavə və dəyişikliklər edildiyini bildirmişdir.

Müvəkkil qeyd edilən məsələlərin hər birinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini və gələcək əməkdaşlığın mühüm sahələri olduğunu qeyd etmişdir. O, həmçinin, BMT-nin Əlillərin Hüquqları haqqında Konvensiyasında nəzərdə tutulmuş müstəqil monitorinq mexanizmi funksiyalarının da Ombudsmana həvalə edildiyini diqqətə çatdırmışdır.

Qeyd olunmuşdur ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilən, müxtəlif əhali qruplarının hüquqlarının müdafiəsini ehtiva edən İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı (MFP) ölkə yurisdiksiyasında olan insanların hüquqlarının daha səmərəli müdafiəsi naminə dövlət qurumları, vətəndaş cəmiyyəti, ictimai təşkilatlar, universitetlər, hüquq klinikaları, icmalar və KİV arasında əməkdaşlığın qurulması, möhkəmlənməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Müvəkkil bir sıra yeni təşəbbüslərin çıxış etdiyini vurğulamış-

müzakirələr təşkil olunmuş, insan hüquqları sahəsində araşdırmalarını müsahibələrin aparılma qaydaları və planları iştirakçıların nəzərinə çatdırılmışdır. Aparatın əməkdaşları işçi qruplarında müzakirələrdə fəal iştiraklarına görə sertifikatla təltif olunmuşlar.

Asiya Ombudsmanlar Assosiasiyasının (AOA) təşkilatçılığı və Asiya İnkişaf Bankının maliyyə dəstəyi ilə 6-14 mart tarixən həmin assosiasiyanın və üzv-təsisatların fəaliyyətinin gücləndirilməsinə yönəlmiş RETA layihəsinin davamı olaraq, Filippin Respublikasının paytaxtı Manila şəhərində növbəli təcrübə mübadiləsi keçirilmişdir.

Tədbirə bir sıra ölkələrin, o cümlədən Pakistan, Hindistan və Filippinin milli insan hüquqları təsisatlarının nümayəndələri, tanınmış hüquq mütəxəssisləri qatılmışlar. Bu tədbirdə Aparatı Hüquqi maarifləndirmə, elmi - analitik, informasiya və beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri və Protokol sektorunun əməkdaşı ilə təmsil etmişlər.

Tədbirdə korrupsiyanın ölkələrin iqtisadi və sosial-inkişafına mənfi təsiri, eyni zamanda, korrupsiyaya qarşı mübarizə prosesini

dövlət, qeyri-hökumət təşkilatlarının, vətəndaş cəmiyyətinin cəlb edilməsi ilə bağlı məsələlər geniş müzakirə olunmuş və bu sahədə iştirakçı dövlətlərin təcrübəsi diqqətə çatdırılmışdır.

İştirakçılar təcrübə mübadiləsi çərçivəsində Filippinin Ombudsman Aparatında, Veteranların Administrasiya Ofisində, Gömrük İdarəsində, Rüşvət Əleyhinə Məhkəmədə, Parlamentin Nümayəndələr Palatasında, həmçinin, orta ümumtəhsil məktəbində olmuş, bu qurumların strukturu, iş prinsipləri və fəaliyyəti ilə tanış olmuşlar.

Filippin Respublikası Təhsil Nazirliyinin xətti ilə orta ümumtəhsil məktəblərinin birində keçirilən görüş zamanı Müvəkkilin insan hüquqlarının tədrisi və hüquqi maarifləndirmə sahəsində fəaliyyəti, o cümlədən, Müvəkkilin təşəbbüsü ilə məktəblərdə uşaq hüquqları üzrə pilləli tədrisin həyata keçirildiyini iştirakçıların nəzərinə çatdırılmışdır.

2-14 mart 2010-cu il tarixində Aparatın əməkdaşı Asiya Ombudsmanlar Assosiasiyasının (AOA) təşkilatçılığı və Asiya İnkişaf Bankının maliyyə dəstəyi ilə həmin assosiasiyanın və üzv-təsisatların fəaliyyətinin gücləndirilməsinə yö-

nəlmiş RETA layihəsi çərçivəsində, Pakistan İslam Respublikasının paytaxtı İslamabad şəhərində Azərbaycan və Qırğızıstan Respublikalarının Ombudsman təsisatları nümayəndələrinin iştirakı ilə növbəti təcrübə mübadiləsində iştirak etmişdir.

Təcrübə müddətində adıçəkilən təsisatın müraciətlərin qəbulu, qeydiyyata, ərizələrlə bağlı araşdırmaların aparılması, onların implementasiyası, regional ofislərlə qarşılıqlı fəaliyyəti ilə bağlı iş prinsipləri geniş müzakirə olunmuş, fikir və məlumat mübadiləsi aparılmışdır.

Tədbirin sonunda təcrübə mübadiləsinin yekunu ilə ədə edilən nəticələr və əməkdaşlığın gələcək perspektivləri müzakirə olunmuş, iştirakçılar öz təklif və tövsiyələrini bildirmişlər. 24-25 noyabr 2015-ci il tarixdə Pakistan İslam Respublikasının İslamabad şəhərində Asiya Ombudsmanlar Assosiasiyasının "Ombudsman fəaliyyətinin problemləri" mövzusunda 14-cü Konfrans və Direktorlar Şurasının iclası keçiriləcəkdir.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru